

Krav til ivaretagelse av klima og miljø

Nr. 1 Krav om utslippsreduksjon fra byggeplass	
Krav	Dokumentasjonskrav
<p>Det skal benyttes fossilfritt drivstoff til drift av maskiner eller kjøretøy innenfor bygge- og anleggsområdet.</p> <p>Alle anleggsmaskiner og kjøretøy som benyttes innenfor bygge- og anleggsområdet, skal enten være elektriske eller benytte hydrogen, biogass eller biodrivstoff som tilfredsstillende EN 15940.</p> <p>Kravet gjelder også transport av masser, avfall, maskiner og byggevarer som utføres som en del av totalentreprenørens kontraktsforpliktelser.</p> <p>Unntak kan bare gis av byggherren når totalentreprenøren dokumenterer at egnet utslippsfri eller fossilfri løsning ikke er tilgjengelig for den aktuelle arbeidsoperasjonen.</p> <p>Tomgangskjøring på anleggsplass skal minimeres.</p>	<p>Før oppstart skal totalentreprenøren levere en maskinplan som viser:</p> <ul style="list-style-type: none">• planlagte maskiner og energibærere,• forventet energiforbruk,• forventet utslippsfri andel,• rutiner for registrering av faktisk forbruk,• og eventuelle arbeidsoperasjoner det søkes unntak for. <p>Det skal leveres halvårlig rapport over faktisk energibruk og drivstofforbruk, fordelt på energibærere.</p>

Nr. 2 Ombrukskartlegging	
Krav	Dokumentasjonskrav
<p>Før rivearbeidene starter, skal totalentreprenøren gjennomføre en ombrukskartlegging av eksisterende bygninger og utomhusanlegg. Kartleggingen skal identifisere bygningsdeler, produkter og materialer som:</p> <ul style="list-style-type: none">• kan ombrukes direkte i prosjektet,• kan demonteres og overføres til byggherren for senere bruk,• kan formidles til ombruk i andre prosjekter,• eller bør materialgjenvinnes.	<p>Totalentreprenøren skal levere:</p> <ul style="list-style-type: none">• ombrukskartlegging,

Nr. 3 Krav til faktisk ombruk	
Krav	Dokumentasjonskrav
<p>Eksisterende materialer skal ombrukes i prosjektet når ombrukskartleggingen dokumenterer at de er teknisk og miljømessig egnet, og ombruk kan gjennomføres uten uforholdsmessig kostnad eller vesentlig negativ virkning for prosjektets fremdrift.</p> <p>Endelig omfang og anvendelse skal godkjennes av byggherren på grunnlag av ombruksplanen.</p> <p>Dersom totalentreprenøren mener at identifiserte materialer ikke kan ombrukes, skal dette begrunnes konkret med henvisning til teknisk tilstand, miljøgifter, funksjon, sikkerhet eller uforholdsmessig ressursbruk.</p>	<p>Totalentreprenøren skal levere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ombruksplan med mengder og planlagt anvendelse, • dokumentasjon av hvilke materialer som faktisk er ombrukt, • dokumentasjon av materialer som er gjort tilgjengelig for ombruk utenfor prosjektet, • og begrunnelse for identifiserte ombrukbare materialer som likevel ikke er ombrukt.

Nr. 4 Avfallsreduksjon og sortering	
Krav	Dokumentasjonskrav
<p>Før oppstart på byggeplass skal leverandør levere en avfallsplan med skriftlige rutiner for ombruk, materialgjenvinning og sortering av overskuddsmaterialer på byggeplass. Rutinene skal inkludere tiltak for å minimere mengde restavfall/usortert.</p> <p>Overskuddsmaterialer, kapp og svinn på byggeplassen som er egnet for ombruk eller materialgjenvinning skal registreres og gjøres tilgjengelig for senere ombruk eller sendes til materialgjenvinning.</p> <p>Det skal utpekes en dedikert person som er ansvarlig for oppfølging av avfallsplanen inkludert nødvendig informasjon/opplæring av personell, inkludert underleverandører. Rollen kan kombineres med andre roller. Byggeplass og riggområdet skal til enhver tid fremstå som ryddig og oversiktlig. Avfall skal håndteres forsvarlig og leveres godkjent mottak.</p> <p>På byggeplassen skal leverandøren sørge for:</p>	<p>Det skal utarbeides en avfallsplan med budsjett før arbeidene tar til som viser hvordan angitt sorteringsgrad skal oppnås. Det må fremkomme av rutinene hvordan andelen avfall som sendes til restavfall eller deponi minimeres. Levert avfallsmengde og type avfall skal rapporteres regelmessig. Avfallsplan skal følges opp i byggemøter og skal revideres dersom rapporteringen avdekker nye forhold. Rapportering av avfall skal klassifiseres i henhold til NS9431. Levert avfall skal kunne dokumenteres med kvittering fra godkjent mottak.</p> <p>Det skal leveres en digital sluttrapport som skal inneholde sorteringsgrad, planlagte mengder og reelle mengder byggavfall i de ulike fraksjonene. Avfallsdisponeringen skal fordeles på:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Retur til leverandør (inngår ikke i sorteringsgrad) ○ Ombruk ○ Direkte til materialgjenvinning ○ Levering til godkjent avfallsmottak

<ul style="list-style-type: none"> ○ Merking av avfallscontainere på norsk og språk som benyttes på byggeplassen ○ Informasjonsoppslag om avfallssortering ○ Registrering av farlig avfall ○ Låst og forsvarlig lagring av helse- og miljøfarlig avfall ○ Sorteringsgrad: 90 % vektprosent av avfall ○ Lette fraksjoner som XPS og EPS skal sorteres ut <p>Sorteringsgraden beregnes som vekt av avfall levert som rene, utsorterte fraksjoner til ombruk, materialgjenvinning eller godkjent avfallsmottak, dividert med samlet vekt av avfall som omfattes av beregningen. Farlig avfall og forurensede masser holdes utenfor beregningen, men skal sorteres og dokumenteres separat.</p> <p>Produkter som ombrukes på stedet regnes ikke som avfall, og produkter som returneres til leverandør holdes utenfor.</p>	<p>Kvitteringer fra mottakene skal vedlegges sluttrapporten som dokumentasjon. Avvik fra avfallsplanen skal kommenteres.</p>
--	--

Nr. 5 Miljødokumentasjon for byggevarer	
Krav	Dokumentasjonskrav
<p>For følgende produktgrupper skal produktspesifikke miljødeklarasjoner, EPD-er, utarbeidet etter ISO 14025 og NS-EN 15804 eller tilsvarende, foreligge før produktet bestilles:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ferdigbetong, • armeringsstål • isolasjon • ytterkledning • gipsplater • gulvbelegg • ventilasjonskanaler <p>EPD-ene skal være gyldige og tredjepartsverifiserte. Generiske miljødata kan bare benyttes når produktspesifikke data ikke er tilgjengelige og dette er godkjent av byggherren.</p>	<p>Iht. krav.</p>

<p>EPD-ene skal benyttes som beslutningsgrunnlag ved valg mellom teknisk og funksjonelt likeverdige produkter. Dersom alternative produkter er økonomisk sammenlignbare og tilfredsstillende kontraktens øvrige krav, skal produktet med lavest dokumentert klimagassutslipp velges.</p>	
--	--